

Bijlage

4

De relatie tussen het Europees Sociaal Fonds (ESF) Doelstelling 3 Vlaanderen ('00-'06) en de Europese werkgelegenheidsstrategie

Het Europees Sociaal Fonds (ESF) is het belangrijkste instrument voor de Europese Werkgelegenheidsstrategie. Met het ESF wil Europa komen tot een optimale benutting van het beschikbare menselijke potentieel. De Europese Werkgelegenheidsstrategie is gebouwd op 4 'pijlers':

- het verbeteren van de inzetbaarheid van werknemers
- het ontwikkelen van ondernemerschap
- het verbeteren van het aanpassingsvermogen van ondernemingen en hun werknemers
- het bevorderen van gelijke kansen op de arbeidsmarkt voor mannen en vrouwen

Het Enkelvoudig Programmeringsdocument voor ESF-Doelstelling 3 in Vlaanderen (EPD3) loopt over de periode 2000-2006. Het EPD3 is geënt op de 4 'pijlers' van de Europese Werkgelegenheidsstrategie. Aldus willen de Vlaamse Regering en de Europese Commissie samen de betrachtingen van de Europese Werkgelegenheidsstrategie waarmaken. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de Europese Richtsnoeren voor de Werkgelegenheid.

Voor het jaar 2001 werd in goedkeuringsfase 44.305.143 € toegewezen aan projecten in het kader van de pijler 'inzetbaarheid' (Zwaartepunten 1 & 2). Dit bedrag vertegenwoordigt 64% van de ESF-middelen van EPD3.

In deze projecten wordt de deelnemers een traject op maat aangeboden. Het feit dat de pijler 'inzetbaarheid' in 2001 nog niet het voorziene aandeel van 69% van de ESF-middelen uit het EPD3 bereikt, heeft te maken met de overdracht van restmiddelen uit het oude ESF-programma. Conform de Europese verwachtingen werd het grootste deel van de middelen, m.n. 29.642.850 €, gereserveerd voor preventief arbeidsmarktbeleid in het kader van het eerste richtsnoer (Zwaartepunt 1). Het is inderdaad essentieel werkzoekenden reeds op te vangen nog voor ze terechtkomen in de langdurige werkloosheid. 14.662.292 € werd toegewezen aan projecten die werken met de curatieve doelgroep (Zwaartepunt 2). Deze middelen werden bij de vertaling naar de richtsnoeren toegewezen aan richtsnoer 7, dat handelt over de sociale integratie van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Opvallend is het feit dat het aandeel van de preventieve doelgroep lager ligt dan hetgeen voorzien was in het EPD3 (43,2% t.o.v. 48,3%). De projecten in het kader van 'inzetbaarheid' bereikten in totaal 37.189 deelnemers. 25.383 personen hiervan kwamen uit de preventieve doelgroep, de overige 11.807 deelnemers vertoonden de kenmerken van de curatieve doelgroep. Uiteraard zal het traject een verschillend verloop kennen voor deelnemers uit de preventieve en deelnemers uit de curatieve doelgroep. De stelregel is evenwel steeds dezelfde: het beste traject is in principe het kortste. Tewerkstelling is het eindpunt en het doel van het traject.

Een heel ander soort van projecten kan teruggevonden worden onder de pijler 'ondernemerschap' (Zwaartepunt 3). In dit verband werd voor 2001 5.204.435 € toegewezen. Met een aandeel van 7,6% van de ESF-middelen zit deze pijler aanzienlijk boven het geplande aandeel van 4,9%. Dit heeft te maken met het feit dat er voor 'ondernemerschap' geen restmiddelen voorhanden waren. Het betreft hier immers een totaal nieuwe maatregel. Het leeuwenaandeel van de middelen, m.n. 2.937.024 €, gaat naar projecten onder Richtsnoer 9 (Bevordering van het ondernemerschap). In totaal werden er voor de pijler 'ondernemerschap' 27.835 deelnemers bereikt. In verhouding is dit een zeer groot aantal, maar de meeste deelnemers participeren slechts gedurende een korte periode aan dergelijke projecten. De projecten in het kader van 'ondernemerschap' hebben o.m. betrekking op administratieve vereenvoudiging voor ondernemers, opleiding en begeleiding van starters en het stimuleren van de kennis-economie.

16.404.602 € werd toegewezen aan projecten in het kader van 'aanpasbaarheid' (Zwaartepunt 4). Dit bedrag hoort volledig thuis onder Richtsnoer 15 (Levenslang leren). Ook deze pijler overschrijdt ruimschoots het voorziene percentage: 23,9% t.o.v. 14,0%. Ook dit verschijnsel valt te verklaren door de reeds aangehaalde overdracht van restmiddelen voor 'inzetbaarheid'. Met de projecten rond 'aanpasbaarheid', of anders gezegd, permanente vorming, werden in 2001 190.661 deelnemers bereikt. Daarmee heeft het ESF een aanzienlijk aandeel van de Vlaamse werknemers kunnen aanboren. De projecten in het kader van 'aanpasbaarheid' houden verband met vorming en opleiding (levenslang leren) n.a.v. wijzigingen binnen ondernemingen of sectoren, vernieuwingen in de arbeidsorganisatie, het ontwikkelen van een flankerend beleid, alsook individuele loopbaanbegeleiding.

2.632.110 € werd bestemd voor het *gelijke kansenbeleid man/vrouw* (Zwaartepunt 5). Met een aandeel van 3,8% haalt deze pijler bijna het vooropgestelde aandeel (4,0%). Voor 2001 werden er in het kader van gelijke kansen 126.351 deelnemers goedgekeurd. Het grootste deel hiervan nam deel aan projecten in het kader van de evenredige participatie man/vrouw (Richtsnoer 17). Ook Richtsnoer 18 (combinatie werk/gezin) was goed vertegenwoordigd. Projecten rond gelijke kansen man/vrouw houden verband met het gendersensitief maken van de toegang tot opleidingstrajecten en de arbeidsmarkt, het bevorderen van een genderneutrale initiële beroepskeuze en van een genderbewust personeelsmanagement, alsook met projecten rond flexibele arbeidssystemen en het verbeteren van de kinderopvang.

636.878 € ten slotte werd toegewezen aan projecten in het kader van 'begeleidende maatregelen' (Zwaartepunt 6). Het gaat hier om projecten die beantwoorden aan de 'Horizontale Doelstelling F' van de Europese Werkgelegenheidsstrategie). Europa tracht hiermee te komen tot gemeenschappelijke indicatoren, benchmarks en goede voorbeelden.

Tabel 1. Financieel plan 2000-2006 van het EPD Doelstelling 3 voor Vlaanderen

Europese Werkgelegenheidsstrategie Richtsnoeren 2002	Budget 2000-2006				Budget 2002					
	ESF		Publiek	Privaat	Totaal	ESF		Publiek	Privaat	Totaal
	(mio. €)	(%)	(VI. Gem.)			(mio. €)	(%)	(VI. Gem.)		
Pijler 1 Inzetbaarheid	259,56	69,00	325,63	8,91	594,10	37,90	69,00	47,55	1,30	86,75
Richtsnoer 1 (preventief, kortdurende werkloosheid)	181,70	48,30	227,94	6,24	415,87	26,53	48,30	33,28	0,91	60,72
Richtsnoer 7 (curatief, langdurige werkloosheid)	77,90	20,70	97,69	2,67	178,23	11,37	20,70	14,26	0,39	26,02
Pijler 2 Ondernemerschap	15,05	4,00	20,25	1,86	37,15	2,20	4,00	2,96	0,27	5,42
Richtsnoer 8 (verlaging lasten ondernemingen)	0,94	0,25	1,27	0,55	2,32	0,14	0,25	0,18	0,02	0,34
Richtsnoer 9 (stimulering ondernemerschap)	8,46	2,25	11,39	0,12	20,90	1,24	2,25	1,66	0,15	3,05
Richtsnoer 10 (werkgelegenheid dienstensector)	5,64	1,50	7,59	1,18	13,93	0,82	1,50	1,11	0,10	2,03
Pijler 3 Aanpassingsvermogen	52,66	14,00	64,37	36,73	153,76	7,69	14,00	9,40	5,18	22,27
Richtsnoer 15 (afsluiten overeenkomsten i.v.m. LLL)	52,70	14,00	64,37	36,73	153,76	7,69	14,00	9,61	5,18	22,48
Pijler 4 Gelijke kansenbeleid	15,05	4,00	16,97	3,43	35,45	2,20	4,00	2,44	0,50	5,14
Algemeen pijler 4	7,50	2,00	8,48	3,40	17,72	1,10	2,00	1,22	0,25	2,57
Richtsnoer 16 (gendermainstreaming)	0,80	0,20	0,85	0,00	1,77	0,11	0,20	0,12	0,03	0,26
Richtsnoer 17 (evenredige participatie m/v)	5,20	1,40	5,94	0,03	12,41	0,77	1,40	0,85	0,18	1,80
Richtsnoer 18 (combinatie arbeid en zorg)	1,50	0,40	1,70	0,01	3,54	0,22	0,40	0,24	0,05	0,51
Horizontale doelstelling F	33,86	9,00	41,38	0,00	75,23	4,94	9,00	6,04	0,00	10,99
Begeleidende maatregelen	18,81	5,00	22,99	0,00	41,80	2,75	5,00	3,36	0,00	6,10
Technische bijstand	15,05	4,00	18,39	0,00	33,44	2,20	4,00	2,69	0,00	4,88
Totaal	376,17	100	468,59	50,93	895,69	54,93	100	68,39	7,25	130,57

Bron: Administratie Werkgelegenheid (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap)

Tabel 2. Aantal deelnemers en goedgekeurd budget van het EPD Doelstelling 3 Vlaanderen voor 2001

Europese Werkgelegenheidsstrategie Richtsnoeren 2002	Aantal Deelnemers	ESF		Publiek (VI. Gem.)	Privaat	Ontvangsten	Totaal
		€	(%)				
Pijler 1 Inzetbaarheid	37.189	44.305.143	64,6	69.324.494	4.541.196	1.525.429	119.696.262
Richtsnoer 1 (preventief, kortdurende werkloosheid)	25.383	29.642.850	43,2	46.808.424	2.979.519	1.047.784	80.478.577
Richtsnoer 7 (curatief, langdurige werkloosheid)	11.807	14.662.292	21,4	22.516.070	1.561.677	477.645	39.217.684
Pijler 2 Ondernemerschap	27.835	5.204.435	7,6	9.951.170	510.765	227.738	15.894.107
Richtsnoer 8 (adm. vereenvoudiging voor ondernemingen)	13.050	268.519	0,4	280.983	69.163	0	618.665
Richtsnoer 9 (bevorderen van ondernemerschap)	13.785	2.937.024	4,3	6.751.408	126.402	0	9.814.833
Richtsnoer 10 (werkgelegenheidspotentieel diensteneconomie)	1.000	1.998.892	2,9	2.918.779	315.200	227.738	5.460.609
Pijler 3 Aanpassingsvermogen	190.661	16.404.602	23,9	22.322.609	30.707.576	330.489	69.765.276
Richtsnoer 15 (afsluiten overeenkomsten i.v.m. LLL)	190.661	16.404.602	23,9	22.322.609	30.707.576	330.489	69.765.276
Pijler 4 Gelijke kansenbeleid	126.351	2.632.110	3,8	3.140.504	997.428	41.008	6.811.049
Pijler 4 algemeen	1.544	1.481.543	2,2	1.946.584	534.642	37.008	3.999.777
Richtsnoer 17 (evenredige participatie m/v)	117.925	513.689	0,7	481.826	192.647	4.000	1.192.161
Richtsnoer 18 (combinatie arbeid en zorg)	6.882	636.878	0,9	712.094	270.139	0	1.619.111
Totaal	382.036	68.546.289	100	104.738.777	36.756.964	2.124.664	212.166.694

Bron: Administratie Werkgelegenheid (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap)